

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ АПТЕКОЮ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Терещенко Л. В., Рогожина Т. А.

Науковий керівник: Корж Ю. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Впровадження «Доступні ліки» програми є одним із важливіших здобутків влади, які дійсно мали соціально-економічне значення для ефективного розвитку відносин між суспільством та державою. Після Революції Гідності у 2014 р. у суспільстві почала формуватися незадоволеність темпами реформування соціально важливих сфер діяльності держави. Насамперед, відсутність системних перетворень у сфері охорони здоров'я (ОЗ) призвели до значного падіння рівня соціально-економічної доступності лікарських засобів (ЛЗ), які є специфічним видом товарів та має важливе суспільне значення. Тому, з квітня 2017 р. в Україні стартувала державна програма «Доступні ліки», яка на першому етапі реалізації передбачала забезпечення хронічних хворих серцево-судинного напрямку, пацієнтів з бронхіальною астмою та цукровим діабетом II типу необхідним ліками безкоштовно або з невеликою доплатою. Слід зазначити, що ця програма запрацювала з 2017 р., а вже у 2018 р. Міжнародна комісія ВООЗ високо оцінила ефективність її впровадження та позитивний вплив на розвиток всієї системи фармацевтичного забезпечення населення у цілому.

Мета дослідження. Провести аналіз ефективності виконання аптекою соціальної функції за державною програмою «Доступні ліки» за I-III кварталів 2021 р. та 2022 р.

Матеріали та методи. У роботі використані облікові дані аптека, яка входить до складу відомої національної мережі на роздрібном сегменті вітчизняного фармацевтичного ринку. Методи – аналітичний, систематизації та узагальнення.

Результати дослідження. Аптека з перших місяців почала брати участь у реалізації зазначеної державної програми. На рис.1 представлено динаміке змін показників відпущених ЛЗ за вказаною програмою. Встановлено, що суми відпущених ЛЗ за програмою «Доступні ліки» коливався у діапазоні значень від 6,65 (I квартал 2022 р.) до 10,25 тис. грн (II квартал 2021 р.). Показник відпуску ліків мав складний характер змін у часі, що вказує на нестабільний характер розвитку зазначеного фінансового процесу. При цьому можна визначити дві основні тенденції у динаміки змін сум відпуску ЛЗ за цією програмою, а саме зростання показників упродовж I-III кварталів 2021 р., а також 2022 р. Тобто, до III кварталу ми спостерігали зростання відповідних даних.

Наприклад, у III кварталі 2021 р. цей показник дорівнював 15,67 тис. грн проти 7,41 тис. грн, які спостерігалися у I кварталі 2021 р.. Таким чином, відповідні дані зросли у два й більше разів. Аналогічна тенденція мала місце й у 2022 р, так у III кварталі 2022 р. показник відпуску ЛЗ за державною програмою «Доступні ліки» дорівнював значенню 9,75 тис. грн. проти 6,65 тис. грн, які ми спостерігали у I кварталі 2022 р. Тобто, наприкінці III кварталу дані відпуску ЛЗ за вказаною програмою збільшились у півтора рази (приріст 46,6%).

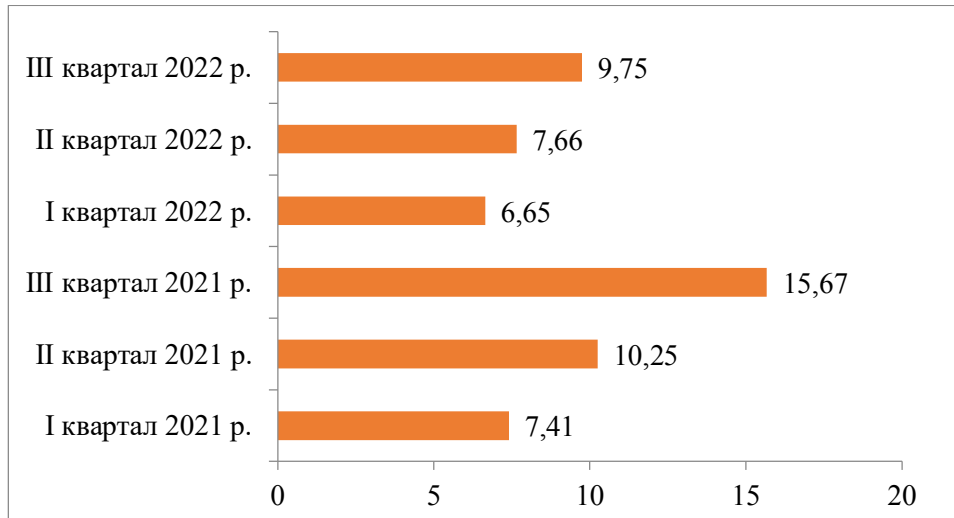

Рис. 1. Аналіз динаміки змін сум відпуску ЛЗ, які включені до державної програми «Доступні ліки» в аптеці упродовж I-III кварталів 2021 р. та 2022 р.

Позитивним, з соціально-економічної точки зору, виглядає зміна показника рівня реімбурсації (%) відпущених ЛЗ за державною програмою «Доступні ліки». Так, нами встановлено, що незважаючи на значні труднощі, з якими стикається аптека та впровадження військового стану у країні рівень реімбурсації (%) планомірно зростає. Вищезазначений показник коливався у незначному діапазоні значень, а саме від 71,0% (I квартал 2021 р.) до 88,0% (III квартал 2022 р.). Зрозумілим є той факт, що на цей показник у значній мірі впливають фактори зовнішнього характеру (обсяг фінансування програми, кількість виписаних рецептів, асортимент ЛЗ, які були відпущені хворим, зміни в асортименті ЛЗ, вартість яких держава компенсує й таке інше).

Висновки. Результати проведеного аналізу дозволяють стверджувати, що держава виконує свої гарантії перед хронічними хворими, незважаючи на ті труднощі, які обумовлені війною та фінансово-економічною та соціальною кризою у країні. При цьому слід зазначити, що ефективність виконання цих гарантій у значній мірі залежить від ефективності роботи аптечних закладів.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Тимошенко А. С.

Науковий керівник: Лебедин А. М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Alla_leb7@ukr.net

Вступ. На сьогоднішній день населення України масово перебуває під впливом потенційно травматичних подій. Ефективність і якість праці фармацевтичних працівників, які при виконанні професійних обов'язків зазнають впливу багатьох шкідливих чинників, безпосередньо пов'язані зі станом їх здоров'я. На сьогоднішній день фармацевтичним працівникам доводиться кожен день стикатися з емоційними проблемами під час своєї роботи